

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის დასკვნა

ძირითადი ინფორმაცია

სტრატეგიული დოკუმენტის დასახელება: ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმა;

დამგეგმავი ორგანო: საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის
სამინისტრო;

სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების არეალი: ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი, ქალაქი
ზუგდიდი.

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს მიერ, სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილ იქნა ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმის სკოპინგის განცხადება და სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფცია, ასევე წარმოდგენილი იყო ქალაქ ზუგდიდის ცენტრალური ნაწილის განაშენიანების გეგმის პროექტი და სკრინინგის განცხადება. 2020 წლის 25 მარტის №01/1324 საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრომ მომართა სამინისტროს წერილობით და განუმარტა, რომ ვინაიდან, იერარქიის მიხედვით განაშენიანების გეგმა წარმოადგენს გენგეგმის ქვემდგომ დასამუშავებელ უფრო დეტალურ დოკუმენტს და ამ უკანასკნელით ხდება ტერიტორიის შიდა განვითარება არსებული რეზერვების ათვისებით, ითხოვა ქალაქ ზუგდიდის ცენტრალურ ნაწილის განაშენიანების გეგმის პროექტზე სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემის მიზნით მიმდინარე ადმინისტრაციული წარმოების შეწყვეტა. შესაბამისად, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ შეწყვიტა ქალაქ ზუგდიდის ცენტრალური ნაწილის განაშენიანების გეგმის (იხ. ელ. ბმული <https://mepa.gov.ge/Ge/PublicInformation/19358>) სკრინინგის განცხადებაზე დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოება და წარმოება განაახლა ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმის კონცეფციაზე სკოპინგის დასკვნის გაცემის მიზნით.

ქ. ზუგდიდის გენერალური გეგმის სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფცია, თანდართული დოკუმენტაცია და სკოპინგის განცხადება, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ შესაბამისად, განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე (იხ. ელ. ბმული <https://mepa.gov.ge/Ge/PublicInformation/24505>) საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს ვებგვერდზე (იხ. ელ. ბმული <https://bit.ly/2VHBjFT>) და ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე.

სკოპინგის განცხადება მოიცავს ინფორმაციას როგორც დამგეგმავი და უფლებამოსილი ორგანოების შესახებ, ასევე სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასებით გათვალისწინებული პროცედურების თაობაზე, მათ შორის საზოგადოების მონაწილეობის მექანიზმზე.

დოკუმენტის თანახმად, ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმის პროექტის შემუშავების მიზანია ქალაქში არსებული გარემოსდაცვითი და სოციალურ-ეკონომიკური პირობების გაუმჯობესება, ჯანსაღი და უსაფრთხო გარემოს შექმნა.

განსახილველი ტერიტორია მდებარეობს დასავლეთ საქართველოში, სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონში, ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ცენტრში და მოიცავს მთლიანად ქალაქ ზუგდიდს. იგი გაშენებულია ოდიშის დაბლობზე, მდინარე ჩხოუმის ნაპირას ზღვის დონიდან 110 მ სიმაღლეზე. საპროექტო ტერიტორიის ფართობი შეადგენს 2 143,53 ჰა-ს.

ქალაქი ზუგდიდი სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარის ადმინისტრაციულ ცენტრს წარმოადგენს. 2017 წლის მონაცემებით, ქ. ზუგდიდის მოსახლეობა 42 700 ადამიანს შეადგენს. ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი და თავად ქალაქი ზუგდიდი კოლხეთის დაბლობის ჩრდილეთ ნაწილში მდებარეობს, სადაც მოსახლეობის ტერიტორიული განლაგება უშუალოდ დაკავშირებულია ქ. ზუგდიდის, როგორც ცენტრის მხარდ განვითარებასთან. აღსანიშნავია ისიც, რომ ქ. ზუგდიდი საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა კომპაქტური ჩასახლების მხრივ ყველაზე დიდი ცენტრია თბილისის შემდეგ.

სკოპინგის განცხადებაში დეტალურადაა დახასიათებული ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის კლიმატი, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი. მოცემულია საკვლევი ტერიტორიის გეოლოგიური და ჰიდროლოგიური დახასიათება. ვრცლად არის მიმოხილული ქ. ზუგდიდის სარეკრეაციო ზონის მცენარეული საფარი, ვინაიდან ზუგდიდში მდებარეობს ბოტანიკური ბაღი, რომელიც მცენარეთა სახეობების მრავალფეროვნებით გამოირჩევა. ბოტანიკურ ბაღთან ერთად მიმოხილულია გამსახურდიას ქუჩის ხეივანი, რომელიც მდებარეობს ქალაქის ცენტრალურ მოედანზე.

ზედაპირული და გრუნტის წყლების ხარისხის დახასიათებისას აღნიშნულია, რომ ქ. ზუგდიდის მთავარი მდინარე ჩხოუმი და მისი შენაკადები ინტენსიურად ბინძურდება საკანალიზაციო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით, რაც თავის მხრივ იწვევს გრუნტის წყლების და მის მიმდებარედ ინდივიდუალურად მოწყობილი ჭების საკანალიზაციო წყლებით დაბინძურებას. ქალაქ ზუგდიდის მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილი სასმელად მოიხმარს დაახლოებით 10-15 მ სიღრმის ჭებიდან მოპოვებულ გრუნტის წყლებს.

სკოპინგის განცხადებაში აღნიშნულია, რომ ზუგდიდის წყალმომარაგების ახალი სისტემის მშენებლობა დასრულების ეტაპზეა. მოწყობილია წყალამღები და სატუმბი სადგური (ინგირში), რეზერვუარები (ბაშში), მაგისტრალური მილსადენები და მიმდინარეობს გამანაწილებელი ქსელის მოწყობა, რის შემდეგაც ქ. ზუგდიდი უზრუნველყოფილი იქნება 24 სთ-იანი წყალმომარაგებით. ასევე ქალაქში ხორციელდება გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა, რომლის მოწყობის სამუშაოები დასასრულს უახლოვდება. ქალაქის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრობლემას ღია სანიაღვრე არხები წარმოადგენს. ქალაქში მრავლადაა ავტოსამრეცხაოები, რომელთა ჩამდინარე წყლები ჩაედინება სანიაღვრე არხებში.

რაც შეეხება მუნიციპალური ნარჩენების მართვას, მასზე პასუხისმგებელია ქ. ზუგდიდის მერია. მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენის განთავსება ხდება სოფ. დიდინემის ტერიტორიაზე არსებულ ნაგავსაყრელზე.

ქ. ზუგდიდის სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოს აღწერა მოიცავს ინფორმაციას მოსახლეობის სიმჭიდროვის, განვითარების დინამიკის, დემოგრაფიისა და მიგრაციის შესახებ. აღნიშნულია, რომ

დასაქმების ძირითად სფეროს სოფლის მეურნეობა წარმოადგენს. ასევე აღნიშნულია ბოლო წლებში ტურისტული ნაკადის გააქტიურება. აღნიშნულია, რომ ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმის ფარგლებში შემოთავაზებული სხვადასხვა ვარიანტის განხილვისას გათვალისწინებული უნდა იყოს იქ არსებული ბუნებრივი და სოციალური გარემოს სპეციფიკა. თითოეული ხედვის ვარიანტის განხილვა/შერჩევასა ყურადღება უნდა გამახვილდეს სოციალურ და გარემოსდაცვით საკითხებზე. შემოთავაზებული ვარიანტები შერჩეული უნდა იყოს ჩატარებული კვლევების დეტალური ანალიზის, სამომავლოდ მოსალოდნელი ზემოქმედებების სახეებისა და მასშტაბების გათვალისწინებით. პროექტთან დაკავშირებული თითოეული ხედვის განხორციელება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე სხვადასხვა ხარისხის ზეგავლენას იქონიებს. მოსალოდნელი ზეგავლენა იქნება როგორც დადებითი, ასევე უარყოფითი. ახალი ფუნქციური ზონების მოწყობით გამოწვეული დადებითი ზემოქმედება იქნება გრძელვადიანი, ხოლო უარყოფითი ზემოქმედების ხანგრძლივობა და მასშტაბი დამოკიდებული იქნება თითოეული ხედვის სპეციფიკაზე.

ქ. ზუგდიდის განვითარების ხედვა გულისხმობს შემდეგ საკითხებს:

1. ქ. ზუგდიდისათვის შემოთავაზებული კავშირები;
 - ქ. ზუგდიდის შემოვლითი საავტომობილო გზებისა და ქუჩების მოწყობა;
 - ქ. ზუგდიდის ქუჩების იერარქია და განვითარება;
 - საფეხმავლო და სამანქანო ხიდეების მოწყობა;
 - საფეხმავლო გზების მოწყობა;
 - ველობილიკების და ელექტროსკუტერების ბილიკების განვითარება.
2. ქ. ზუგდიდის ადმინისტრაციული უბნებისა და საუბნო ცენტრების განვითარება;
3. მდინარის და მისი კალაპოტის მოწესრიგება, ახალი სარეკრეაციო სივრცეების შექმნა მდინარის გასწვრივ, როგორც ერთიანი მწვანე დერეფანი (სარეკრეაციო ზონა ქალაქის მასშტაბში);
4. ზუგდიდის ცენტრალური ბულვარის მიმდებარე ტერიტორიის განვითარება;
5. კულტურული მემკვიდრეობის დამცავი ზონის შეთავაზება;
6. არსებული და ახალი საცხოვრებელი უბნების განვითარება;
7. ტერიტორიებს, რომლებსაც შემორჩენილი აქვთ ინფრასტრუქტურა, ინდუსტრიულ პარკებად აღდგენა, რაც ხელს შეუწყობს ეკონომიკურ განვითარებას და სამუშაო ადგილების შექმნას;
8. ზუგდიდის სასურსათო ბაზრის და მის მიმდებარე ტერიტორიის მოწესრიგება;
9. სკოლებისა და ბაღების მშენებლობა;
10. ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება;
11. ქ. ზუგდიდის განვითარების ხედვის დამატებითი საკითხები ანაკლიის ღრმაწყლოვანი ნავსადგურის განვითარების შემთხვევაში;
12. ქ. ზუგდიდის ეკონომიკური განვითარება.

1. ქ. ზუგდიდისთვის შემოთავაზებული კავშირები: არსებული მდგომარეობით ქ. ზუგდიდის ცენტრალური ნაწილი არის ერთგვარი სატრანსპორტო გამანაწილებელი კვანძი. აქ არსებული სატრანსპორტო ნაკადები გადატვირთულია, რაც იწვევს ჰაერის დაბინძურებას და ხმაურის დონის ზრდას. პრობლემის მოსაგვარებლად წარმოდგენილია შემოვლითი გზის განვითარების ხედვა, რომელიც ქალაქის ცენტრალურ ნაწილს განტვირთავს სატრანზიტო მოძრაობისგან და ახალი შემოვლითი გზის გაჩენით მოხდება ქალაქის დეცენტრალიზაცია, რაც ასევე გამოიწვევს შემოვლითი გზების გასწვრივ ტერიტორიების განვითარებას. აღნიშნულია, რომ საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ შემუშავებულია საერთაშორისო ჩქაროსნული გზატკეცილის

კონცეფცია, რომელიც დღეისათვის წინასწარი შეფასების სტადიაზეა და გრძელვადიანი პროექტია (დაახლოებით 10 წელი). ასევე წარმოდგენილია ორი შემოვლითი არტერიული ქუჩის (გზის) განვითარების ხედვა, რომელიც ხელს შეუწყობს ცენტრალური ნაწილის სატრანზიტო მოძრაობისგან განტვირთვას და შესაძლოა დაახლოებით 5 წელში განხორციელდეს.

ქ. ზუგდიდში არსებული ქუჩები იერარქიის მიხედვით დახარისხდა არტერიულ, შემკრებ და ადგილობრივ ქუჩებად და განისაზღვრა მათი განვითარების მინიმალური პირობები, რაც მნიშვნელოვანია როგორც მობილობის, ასევე მოწესრიგებული და ხარისხიანი განვითარებისათვის.

ქ. ზუგდიდში მობილობის გაუმჯობესებისათვის მნიშვნელოვანია საავტომობილო და საფეხმავლო ხიდების დამატება მდ. ჩხოუშზე. საავტომობილო ხიდები საჭიროა შემკრები ქუჩების განვითარებისათვის. ხოლო საფეხმავლო ხიდები, საფეხმავლო გადაადგილების გარდა, მნიშვნელოვანია ველობილიკების და ტურისტული მარშრუტების განვითარებისათვის.

დღევანდელი მდგომარეობით ბაზრის ხიდსა და ხუბულავას ქუჩაზე არსებულ სამანქანო ხიდს შორის 3.5 კმ-ია. შესაბამისად, არსებობს ხიდების საჭიროება. წარმოდგენილი ხიდები ქმნიან მდინარის სხვადასხვა ნაპირას გამავალი არტერიული ქუჩების შემკრებ კავშირს, პრიორიტეტულობა კი დადგინდება შემდგომ ეტაპზე.

ავტომობილების ჭარბი რაოდენობის შესამცირებლად და ჰაერის დაბინძურების შემცირების მიზნით, მნიშვნელოვანია საველოსიპედე და ელექტროსკუტერების ბილიკების განვითარება. ქ. ზუგდიდი თავისი რელიეფური თავისებურების გამო იძლევა ველობილიკების და ელექტროსკუტერების ბილიკების განვითარების შესაძლებლობას., რაც თავის მხრივ ხელს შეუწყობს ქალაქში მათი, როგორც ეკო-მეგობრული ტრანსპორტის სახეობის დამკვიდრებას. ველობილიკების და ელექტროსკუტერების ბილიკების მოწყობა უნდა მოხდეს არტერიულ, შემკრებ და ადგილობრივ ქუჩებზე.

დამატებითი ხიდების მოწყობით ქვეითების და ავტომობილების გადაადგილებისთვის შეიქმნება მოძრაობის დამატებითი სქემები, რაც ქალაქის გარკვეულ უბნებში არსებული მომატებული მოძრაობის განტვირთვის წინაპირობა იქნება. ამასთან, დამატებითი კავშირები ქალაქის ორ ნაწილს ერთმანეთთან უფრო დაკავშირებულს და ერთიანს გახდის.

2. ქ. ზუგდიდის ადმინისტრაციული უბნებისა და საუბნო ცენტრების განვითარება: დღევანდელი მდგომარეობით, ქ. ზუგდიდის ცენტრი ზედმეტად კონცენტრირებულია როგორც საჯარო, ასევე სოციალური ინფრასტრუქტურის თვალსაზრისით. შესაბამისად, სხვადასხვა სერვისები მოსახლეობისთვის არ არის თანაბრად ხელმისაწვდომი. საჭიროა ალტერნატიული ცენტრების შექმნა თითოეულ უბანში. აღნიშნული ხედვა გულისხმობს, რომ თითოეულ ადმინისტრაციულ უბანს ექნება ერთი ცენტრალური არეალი, სადაც ძირითადი დაწესებულებები და ნაგებობები იქნება განთავსებული (მაგალითად საავადმყოფო, პოლიცია, რესტორანი) და ასევე გამოიყოფა დამატებით უფრო პატარა მასშტაბის ქვეცენტრები, სადაც პირველადი მომსახურების ინფრასტრუქტურა განთავსდება (მცირე მარკეტი, სკოლები და ბაღები). ქ. ზუგდიდში არსებობს ხუთი ადმინისტრაციული უბანი, რომლებსაც სხვადასხვა ფართობი და მოსახლეობის სხვადასხვა რაოდენობა გააჩნიათ. შესაბამისად, ყველა ამ ფაქტორის გათვალისწინებით, მიზანშეწონილად ჩაითვალა სამ უბანში თითო ცენტრისა და ორი ქვეცენტრის მოწყობა. მსგავსი ტიპის გადაწყვეტა თანაბარ პირობებში ჩააყენებს ქალაქის სხვადასხვა ნაწილში მცხოვრებ მოსახლეობას, შექმნის ერთიან ურბანულ ქსოვილს და გაზრდის ეკონომიკურ აქტივობას საზოგადოებრივი და საქმიანი ზონების გაჩენის შესაძლებლობით.

3. მდინარის და მისი კალაპოტის მოწესრიგება, ახალი სარეკრეაციო სივრცეების შექმნა მდინარის გასწვრივ, როგორც ერთიანი მწვანე დერეფანი (სარეკრეაციო ზონა ქალაქის მასშტაბში): ქალაქის მთავარი მდინარე ჩხოუმში დაბინძურებულია საყოფაცხოვრებო და სამშენებლო ნარჩენებით. ნაპირების გამოცოცხლებისა და სარეკრეაციო ფუნქციის დაბრუნების მიზნით, ჯერ უნდა მოხდეს მდინარისა და მისი კალაპოტის გაწმენდა-გასუფთავება. ეს გააუმჯობესებს სანიტარულ-ჰიგიენურ ნორმებს და წყლის ხარისხის მაჩვენებელს, რაც ხელს შეუწყობს აქ არსებული ბუნებრივი გარემოს გაჯანსაღებას. აუცილებელია მდინარე ჩხოუმის ურბანულ სისტემაში ჩართვა და მდინარის ნაპირების საქალაქო სარეკრეაციო სისტემად გარდაქმნა. საჭიროა ამ ადგილების რეგენერაცია, პარკებისა და ახალი დასასვენებელი სივრცეების შექმნა, ფეხით ან ველოსიპედით/ელექტროსკუტერით მოსიარულეთათვის საფეხმავლო, საველოსიპედო და ელექტროსკუტერების ბილიკების გაუმჯობესება და კავშირების შექმნა. შედეგად მივიღებთ ერთიან მწვანე დერეფანს, რომელიც ადამიანთა თავშეყრის, გართობისა და დასვენების ადგილად იქცევა.

4. ზუგდიდის ცენტრალური ბულვარის მიმდებარე ტერიტორიის განვითარება: ცენტრალური ქუჩის ავტომობილებისაგან გათავისუფლების მიზნით და ადამიანზე მორგებული საფეხმავლო გზების შესაქმნელად, შესაძლებელია ბულვარის მიმდებარე ქუჩების საავტომობილო ზოლების დავიწროვება და გზის შევიწროვების ხარჯზე შესაძლებელია ტროტუარის გაფართოება, რაც კომერციული ფართობების და ღია საზაფხულო კაფეების მოწყობის საშუალებას შექმნის, შენარჩუნდება გამწვანების ზოლი და გაფართოვდება საფეხმავლო ნაწილი. ასევე მიზანშეწონილია ბულვარის გაგრძელება, რომელიც დაუკავშირდება დადიანების კომპლექსს და ბოტანიკურ ბაღს. შეიქმნება ერთიანი მწვანე დერეფანი და უწყვეტი საფეხმავლო კავშირი მერიის მიმდებარე მოედნიდან დადიანების კომპლექსის ჩათვლით, მდინარის სანაპირომდე. ზუგდიდის ცენტრალური ქუჩის ავტომობილებისგან განტვირთვას ხელს შეუწყობს ორი მიწისქვეშა ავტოსადგომი, რომლებიც შესაძლოა მოეწყოს ბულვარის დასაწყისში მერიის წინ მდებარე მოედნის ქვეშ და სკეიტ პარკის მიმდებარე ტერიტორიაზე. ავტოსადგომები მოემსახურება როგორც ქალაქის მერიას და იუსტიციის სახლს, ასევე დადიანების სასახლისა და ბოტანიკური ბაღის ვიზიტორებს. თუმცა აქვე განხილულია ავტომანქანების მიწისზედა სადგომის განთავსების ალტერნატივა.

5. კულტურული მემკვიდრეობის დამცავი ზონის შეთავაზება: აღნიშნულთან დაკავშირებით სკოპინგის განცხადებასა და კონცეფციაში მითითებულია, რომ მოხდა საპროექტო ტერიტორიის შესწავლა, ისტორიულ-არქიტექტურული და მხატვრული თვალსაზრისით ყველა ღირებული ობიექტის აღნუსხვა, კოორდინატების განსაზღვრა, ფოტომასალის მომზადება, თითოეული ობიექტისთვის სარეკომენდაციო სტატუსის განსაზღვრა და მათი რუკაზე განთავსება. (აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით შენიშვნები წარმოადგინა საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულმა სააგენტომ).

6. არსებული და ახალი საცხოვრებლის და საცხოვრებელი უბნების განვითარება: აღნიშნული უბნების განვითარება განპირობებულია იმით, რომ ქ. ზუგდიდში საცხოვრებლის განვითარება ხდება არაგეგმაზომიერად. შესაბამისად, შემოთავაზებული საკითხი გულისხმობს მოსახერხებელ კავშირებს და ეკოლოგიურად სუფთა ქალაქს. საცხოვრებელი უბნების განვითარება მოიაზრება საშუალო და დაბალი სიმჭიდროვის საცხოვრებელ უბნებად.

7. ინდუსტრიული ტერიტორიები: ქ. ზუგდიდში არსებობს ყოფილი საწარმოო შენობა-ნაგებობები და ტერიტორიები. შესაძლებელია ამ ტერიტორიებზე ინდუსტრიული პარკების განვითარება, თუმცა რამდენიმე საწარმოო ტერიტორიის შენარჩუნება მისი პირვანდელი ფუნქციის აღდგენის თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია ქალაქის ეკონომიკის შემდგომი განვითარებისთვის.

8. ბაზრის და მისი მიმდებარე ტერიტორიის მოწესრიგება: ბაზრის ტერიტორია ამ ეტაპზე ზუგდიდში ყველაზე რთულ ადგილს წარმოადგენს, სადაც მუდმივად ქაოსური მოძრაობაა.. ბაზრის მდინარესთან სიახლოვე მდ. ჩხოუშის ერთ-ერთი დამაბინძურებელი ფაქტორია. არსებული სიტუაციის მოწესრიგების მიზნით, დაგეგმილია: ბაზრის უკანა ტერიტორიაზე სავაჭრო მოლის განთავსება მიწისქვეშა ავტოსადგომით და მიმდებარე ქუჩათა ქსელის მოწესრიგება. ასევე ადგილის განტვირთვის მიზნით შესაძლებელია ქალაქის სხვადასხვა ტერიტორიაზე სავაჭრო ცენტრების შექმნა.

9. სკოლები და ბაღები: ქალაქის განვითარებისა და შესაძლებლობების შესაბამისად შემოთავაზებულია ახალი სკოლებისა და ბაღების სავარაუდო რაოდენობა და ადგილმდებარეობა.

10. ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება: ქ. ზუგდიდის ტერიტორიაზე მოწესრიგებას საჭიროებს სანიაღვრე სისტემა, მიწისზედა ელექტროსადენები და მიწისზედა გაზგაყვანილობა. მიმდინარეობს სასმელი წყლის, წყალარინების და გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა.

11. ქ. ზუგდიდის განვითარების ხედვის დამატებითი საკითხები ანაკლიის ღრმაწყლოვანი ნავსადგურის განვითარების შემთხვევაში: წარმოდგენილი ხედვის თანახმად, ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის მშენებლობა დადებითად აისახება ქ. ზუგდიდის ეკონომიკურ განვითარებასა და მოსახლეობაზე. ქალაქი ანაკლიიდან სულ რაღაც 28 კმ-ითაა დაშორებული.

12. ქ. ზუგდიდის ეკონომიკური განვითარება: აღნიშნულია, რომ კვლევების შედეგად მიღებული ანალიზის საფუძველზე გამოიკვეთა ეკონომიკის განვითარების შემდეგი პრიორიტეტული მიმართულებები: მიგრაციის შემცირება და დემოგრაფიული მდგრადობის მიღწევა, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებული მოსახლეობის ეკონომიკური გაძლიერება, საბაზისო ინფრასტრუქტურითა და მომსახურებებით უზრუნველყოფა, საცხოვრებელი ფონდის განახლება, მიწის ეფექტური გამოყენება, ძლიერი სოციალური გარანტირების უზრუნველყოფა, დასაქმება და შემოსავლის დონის გაზრდა, განათლებისა და წარმოების ხელშეწყობა, ტურიზმის განვითარება, ადგილობრივი მმართველობის როლის გაძლიერება.

დოკუმენტის თანახმად, ალტერნატივების განხილვა მოხდება სამ დონეზე - სტრატეგიული, გეგმარებისა და კონკრეტული საქმიანობების. აღნიშნულია, რომ დარგების ინდიკატორული შეფასება იწარმოებს მატრიცით. აღნიშნული ალტერნატივები მოცემულია ცხრილების სახით.

აღნიშნულია, რომ ქ. ზუგდიდის გენერალური გეგმის პროექტით გათვალისწინებული საქმიანობები გარემოზე იქონიებს როგორც პირდაპირ, ასევე არაპირდაპირ ზემოქმედებას. მოსალოდნელი ზემოქმედება შესაძლოა იყოს დადებითი და უარყოფითი. თუმცა აღნიშნულია, რომ უარყოფითი ზემოქმედება არ იქნება ხანგრძლივი, რადგან ის დამოკიდებულია პროექტით გათვალისწინებული კონცეფციების განხორციელების სპეციფიკაციაზე და კონკრეტულ პერიოდზე და შესაბამისად, გათვლილია იმაზე, რომ კონცეფციებით გათვალისწინებული საქმიანობების დასრულების შემდეგ ადგილი ექნება გარემოზე დადებით ზემოქმედებას შედარებით ხანგრძლივი პერიოდით. მოცემულია ქალაქის გენერალური გეგმით გათვალისწინებული საქმიანობების გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების სახეების წინასწარი შეფასება. მაგალითად, წარმოდგენილი მიმართულებების განხორციელებამ შესაძლოა გამოიწვიოს ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების და ხმაურის გავრცელება, ვინაიდან საჭირო იქნება სამშენებლო სამუშაოების ჩატარება, მძიმე ტექნიკის გამოყენება და სხვა. მშენებლობის პროცესმა ასევე შეიძლება გამოიწვიოს ნიადაგისა და გრუნტის, ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების დაბინძურება, ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება,

კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე უარყოფითი ზეგავლენა. თუმცა აღნიშნულია, რომ ამ ყველაფრის მაქსიმალურად სწორად შეფასებისთვის ჩასატარებელია საბაზისო კვლევები, რომელთა საფუძველზე შესაძლებელი იქნება ზუსტად განისაზღვროს გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო მავნე ზემოქმედების მასშტაბები. კვლევების ჩამონათვალი სხვადასხვა მიმართულებებისთვის მოცემულია ცხრილის სახით.

გენერალური გეგმის პროექტში მოცემულია შესაძლო უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილებისა და კომპენსირებისთვის საჭირო ღონისძიებების ჩამონათვალი.

ქ. ზუგდიდის გენერალური გეგმის სგშ-ის სკოპინგის განცხადება და თანდართული დოკუმენტაცია განხილვის მიზნით გაეგზავნა საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს. საზოგადოების მხრიდან სტრატეგიული დოკუმენტის თაობაზე ან/და სკოპინგის განცხადებაზე შენიშვნები და მოსაზრებები სამინისტროში წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სგშ-ს ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი

ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **სგშ-ის ანგარიში** უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 26-ე მუხლით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის განცხადებაში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია;
3. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა აისახოს სკოპინგის განცხადებით გათვალისწინებული შესაძლო უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილებისა და კომპენსირებისთვის საჭირო ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
4. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს სტრატეგიული დოკუმენტისთვის საკვანძო გარემოსდაცვითი საკითხები და სგშ-ის პროცესში შესწავლილი ზემოქმედებები;
5. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი იქნეს ინფორმაცია მდინარე ჩხოუშის სანაპირო ზოლის სარეკრეაციო სისტემად გარდაქმნის ღონისძიებების, მწვანე დერეფნის, პარკებისა და დასასვენებელი სივრცეების შექმნის თაობაზე;
6. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს გენერალური გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების საანგარიშო პერიოდი, მათ შორის გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის დანართებით გათვალისწინებული იმ საქმიანობების, რომელთა განხორციელებაც იგეგმება სტრატეგიული დოკუმენტის ფარგლებში;
7. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა შეფასდეს გეგმის სხვადასხვა სექტორულ და მულტისექტორულ სტრატეგიულ დოკუმენტებთან კავშირი;
8. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს საზოგადოების ინფორმირებისა და მონაწილეობის შესახებ ინფორმაცია, თარიღების, განხილული საკითხებისა და სტრატეგიული დოკუმენტის მომზადების პროცესში მიღებული შენიშვნების გათვალისწინების შესახებ;
9. **სგშ-ის ანგარიში** უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას გენერალური გეგმით გათვალისწინებული ტერიტორიის გეოლოგიური პირობების შესახებ, სადაც მოცემული იქნება გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა, ასევე გეოლოგიური (მეწყერი, ღვარცოფი, ქვათაცვენა, ეროზია) და ჰიდროლოგიური (წყალდიდობა-წყალმოვარდნა) საფრთხეების

ზონირების რუკები ტერიტორიის ფარგლებში. ინფორმაცია წარმოდგენილი უნდა იყოს ასევე მრავალსაფრთხიანი (multihazards) რუკების მეშვეობით;

10. **სგშ-ის ანგარიშში** აისახოს ინფორმაცია ქალაქ ზუგდიდის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასებასთან დაკავშირებით, სხვადასხვა საქმიანობებიდან გამომდინარე;
11. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია შემოთავაზებული ხედვების განხორციელების შემთხვევაში, მოსახლელი ნიადაგის ფართობისა და მოცულობის თაობაზე;
12. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია ხმაურის დღე-ღამური დონის თაობაზე;
13. **სგშ ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იქნეს ინფორმაცია დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული პროექტების მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერზე და გარემოს სხვა კომპონენტებზე შესაძლო ზემოქმედების შესახებ;
14. **სგშ-ის ანგარიშში** ცალკე თავი უნდა დაეთმოს ალტერნატივების მიმოხილვას, მათ ანალიზსა და შეფასებას;
15. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა მოიცავდეს სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების მონიტორინგთან დაკავშირებულ ინფორმაციას, სადაც ასევე აისახება გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები;
16. **სგშ-ის ანგარიშს** უნდა დაერთოს სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების ადგილის და აღნიშნული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელებისათვის შერჩეული ტერიტორიების shape ფაილები;
17. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას ქ. ზუგდიდში არსებულ რეკრეაციული ტერიტორიების შესახებ ან/და მათი განაწილების თაობაზე ერთ სულ მოსახლეზე. ტერიტორიები, რომელთაც შემდგომ მიენიჭებათ შესაბამისი სარეკრეაციო ზონალობა ასევე უნდა აისახოს რუკაზე, მოხდეს მათი გამოჯენა საცხოვრებელი და სხვა საზოგადოებრივ-საქმიანი ზონებისგან, რათა თავიდან იქნას აცილებული სარეკრეაციო ტერიტორიების ფართობის შემცირება. ასევე, გათვალისწინებულ იქნას გამწვანებული ტერიტორიების ინვენტარიზაცია;
18. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა იქნას წარმოდგენილი კვლევა, ქ. ზუგდიდის ტერიტორიაზე არსებული სამრეწველო ზონების ინდუსტრიულ პარკებად აღდგენამდე გარემოსა ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ზემოქმედების მასშტაბების დასადგენად. კვლევის საფუძველზე, მოხდეს ქალაქის საზღვრებში არსებული იმ სამრეწველო ობიექტების იდენტიფიცირება, რომლებსაც ნაკლები ზიანის მოტანა შეუძლია გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე. ხოლო სხვა, ე.წ. „მძიმე სამრეწველო ობიექტების“ განთავსებისთვის ტერიტორიის შერჩევა მოხდეს ქალაქის გარეთ, ამ მიზნით სპეციალურად შექმნილ სამრეწველო (ინდუსტრიულ) ზონაში, რომელსაც ექნება სამოქმედო არეალის გაფართოების შესაძლებლობა. კვლევის საფუძველზე ასევე განისაზღვროს შესაბამისი ღონისძიებები.

სგშ-ს ანგარიშის მომზადებისას გასათვალისწინებელია შემდეგი ინფორმაცია:

- სგშ-ის ანგარიშში უნდა დაზუსტდეს გენერალური გეგმით გათვალისწინებული ხიდების რაოდენობა და მათი მშენებლობის ადგილი. ანგარიშში აისახოს ინფორმაცია, ხიდის/ხიდების მშენებლობისას, წყლის ბიომრავალფეროვნებაზე შესაძლო ზემოქმედების შესწავლის თაობაზე;
- სგშ-ის ანგარიშში განხილული უნდა იყოს ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების რისკები და შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებები, მაგალითად ახალი

(ტერიტორიისთვის უცხო) (ინტროდუცირებული) სახეობის მცენარეების დარგვისას ტერიტორიაზე არსებულ ფლორასა და ფაუნაზე პოტენციური უარყოფითი ზეგავლენის შეფასების საჭიროება, მცენარეებზე ზემოქმედების ერთ-ერთ შემარბილებელ ღონისძიებად მათი გადარგვა და შემდგომი მართვა, სათანადო კვალიფიკაციის მქონე ექსპერტის ჩართულობით და „წითელი ნუსხის“ სახეობების ჭრის შემთხვევაში, ქმედებების განხორციელება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად;

- ბულვარში არსებული ბუხის (*Buxus sempervirens* L.) მწკრივებში არსებული დაზიანებული ინდივიდებისთვის შესაძლოა ჩატარდეს მოვლითი ღონისძიებები, ხოლო უკიდურეს შემთხვევაში მოხდეს ჩანაცვლება ამავე სახეობის ინდივიდებით (ნაცვლად გვარი *Pyracantha*-ს წარმომადგენელი სახეობებით ჩანაცვლებისა). აღნიშნული ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს სათანადო კვალიფიკაციის მქონე ექსპერტის ჩართულობით;
- მდინარე ჩხოუმის და მისი კალაპოტის მოწესრიგება, ახალი სარეკრეაციო სივრცეების შექმნა მდინარის გასწვრივ როგორც ერთიანი მწვანე დერეფანი (სარეკრეაციო ზონა ქალაქ ზუგდიდის მასშტაბში) - შემოთავაზებული ხედვის განხორციელებამდე აუცილებელია ტერიტორიაზე არსებული ბიომრავალფეროვნების კვლევა. საპროექტო არეალში წარმოდგენილ მერქნიან მცენარეებზე მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედების ერთ-ერთ შემარბილებელ ღონისძიებად განხილული უნდა იყოს მათი გადარგვა და შემდგომი მოვლა-პატრონობის ღონისძიებები, სათანადო კვალიფიკაციის მქონე ექსპერტის ჩართულობით. ასევე, ტერიტორიაზე არსებული მერქნიანი მცენარის მოჭრის აუცილებლობა დადგენილი უნდა იქნას სათანადო კვალიფიკაციის მქონე ექსპერტის მიერ, შემდგომ კი მისი ჩანაცვლება უნდა მოხდეს იმავე ან სხვა ადგილობრივი გავრცელების სახეობის მცენარით;
- ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმის პროექტის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის განცხადების თანახმად, ბულვარის გასწვრივ არსებული პარკინგის გაუქმებით მოხდება ბულვარის საზღვრების გაფართოება, ხოლო გენერალური გეგმის კონცეფციის თანახმად, პარკინგის გაუქმების ხარჯზე დაგეგმილია ველობილიკის შექმნა და ტროტუარის გაფართოება (კომერციული ფართობების და ღია საზაფხულო კაფეების მოწყობის საშუალებას შექმნისთვის). შესაბამისად, აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას;
- ნარჩენების მართვა განხორციელდეს საქართველოს კანონის „ნარჩენებისა მართვის კოდექსის“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნებისა და ვალდებულების შესაბამისად. ამასთან ერთად, მუნიციპალიტეტმა უზრუნველყოს მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვება და ამ მიზნით მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების სისტემის დანერგვა და გამართული ფუნქციონირება, ნარჩენებისა მართვის კოდექსის და საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 1 აპრილის №159 დადგენილების “ტექნიკური რეგლამენტი-მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების წესის” მოთხოვნების შესაბამისად. აგრეთვე, ნარჩენებისა მართვის კოდექსის მე-13 მუხლის თანახმად, განაშენიანების პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენების შესახებ ინფორმაცია გათვალისწინებული უნდა იქნეს შესაბამისი მუნიციპალიტეტის მიერ მუნიციპალურ ნარჩენების მართვის გეგმაში;
- დოკუმენტის კონცეფციის შესაბამისად, (გვ.8) აგლომერაციული ან მეტროპოლიური გეგმარებითი ერთეულის საზღვრების დასადგენად ტერიტორიის ჰიფსომეტრიის გამოყენება საჭიროებს დასაბუთებას. 200 მეტრიანი იზოჰიფსი პირობითად ადგენს „კოლხეთის დაბლობის“, როგორც გეომორფოლოგიური ანუ ფიზიკურ-გეოგრაფიული ელემენტის საზღვრებს, ხოლო მისი განაშენიანების, ინდუსტრიული თუ სხვა ეკონომიკური

და სოციალური განვითარების დონე და ხასიათი, ამ ეტაპზე არ იძლევა აგლომერაციული ერთეულის გამოყოფის შესაძლებლობებს;

- სკოპინგის განცხადებაში მითითებულია, რომ ჩატარდა სასმელი წყლის ჭებიდან აღებული 2 სინჯის ქიმიური და მიკრობიოლოგიური ანალიზი, ქალაქ ზუგდიდის ბაზრის მიმდებარე ტერიტორიის ჭიდან და სამეგრელოს ქუჩის ჭიდან აღებული 2 სინჯის ანალიზის შედეგების მიხედვით დადგინდა ქალაქის სხვა ადგილებში არსებული ჭების წყლის ხარისხი. სასმელი ჭის წყლის ხარისხის კონტროლისთვის სინჯების აღება უნდა განხორციელდეს ე.წ. „კონვერტის წესით“ ხუთ, ან/და უფრო მეტ წერტილში, რაც საშუალებას იძლევა ქალაქის მასშტაბით არსებული ჭების სასმელი წყლების დაბინძურების მეტ-ნაკლებად სრული სურათის შექმნის;
- ტერმინის „სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით ვარგისი კატეგორია“ ნაცვლად, გამოყენებული იქნას შემდეგი წინადადება: „მათი ხარისხი აკმაყოფილებს საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №58 დადგენილებით დამტკიცებული „სასმელი წყლის ტექნიკური რეგლამენტის“ მოთხოვნებს“;
- სკოპინგის განცხადებაში წარმოდგენილია ინგირის სათავე ნაგებობების ჭაბურღილების ტექნიკური მახასიათებლები (სიგრძე, დიამეტრი და სხვა), სასმელი წყლის მიწოდების ტექნოლოგია, თუმცა არ არის აღნიშნული ინგირის სათავე ნაგებობების 10 ერთეულ ჭაბურღილს გააჩნია, თუ არა სანიტარიული დაცვის ზონები, მათ შორის პირველი მკაცრი რეჟიმის ზონები და მოწყობილია თუ არა ეს ზონები კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად. თუ აღნიშნული საკითხი (წყალმომარაგების წყაროების ამ შემთხვევაში ჭაბურღილების სანიტარიული დაცვის ზონები) არ არის კანონმდებლობით დადგენილი შესაბამისი მოთხოვნების დონეზე მოწესრიგებული, ჭაბურღილების სანიტარიული დაცვის ზონების მოწყობის საკითხი აუცილებელია შეტანილი იქნეს განსახორციელებელ ღონისძიებათა გეგმაში;
- სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ზოგადი მონაცემები გამწმენდი ნაგებობების საპროექტო სიმძლავრეებისა და გაწმენდის ეფექტურობის შესახებ, რომლის მშენებლობაც ხორციელდება ზუგდიდის კანალიზირების პროექტის ფარგლებში. ამასთან, გასათვალისწინებელია, რომ შპს საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის „ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის განთავსება (ქ. ზუგდიდის ჩამდინარე წყლების 11056 მ³/დღლ წარმადობის გამწმენდი ნაგებობა)“ პროექტზე გაცემულია საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2016 წლის 29 თებერვლის №12 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა;
- სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნას მოსახლეობისა და ტურისტების რაოდენობის საორიენტაციო, პროგნოზული მაჩვენებლები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, რითაც თვალსაჩინო გახდება საკანალიზაციო-ჩამდინარე წყლების ქსელით 2040 წლის საპროგნოზო როგორც მოსახლეობის, ასევე ტურისტების რაოდენობის უზრუნველყოფის პროცენტული მაჩვენებელი;
- „ზედაპირული წყლის“ ნაწილში აუცილებელია დაემატოს „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №440 დადგენილებით დამტკიცებული „წყალდაცვითი ზოლის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნები. კერძოდ, მდინარეთა წყალდაცვითი ზოლების სიგანის დადგენის, ამ ზოლის ფარგლებში მოქმედი აკრძალვების და სპეციალური მოთხოვნების გავრცელების თაობაზე;
- „ჰაერის“ ნაცვლად გამოყენებულ იქნას ტერმინი „ატმოსფერული ჰაერი“. დოკუმენტში ტერმინის „მეტროპოლიურის“ ნაცვლად, გამოყენებული უნდა იყოს ტერმინი „მეტროპოლიური“ და შესაბამისად „მეტროპოლიური არეალი“, ვინაიდან, გაეროს

განმარტებით: „მეტროპოლიური არეალი“ არის ფორმალიზებული ადგილობრივი მმართველობების ერთობლიობა რომელიც, როგორც წესი, შეიცავს როგორც ურბანულ სივრცეს, ისე პირველად კომპიუტერულ ზონას“ (Urban Indicators Guidelines. Monitoring the Habitat Agenda and the Millennium Development Goals. UN Human Settlements Programme. August 2004). ამასთან, იმის გათვალისწინებით, რომ „საქართველოს სივრცითი მოწყობისა და მშენებლობის კოდექსი“ განმარტავს „ურბანულ აგლომერაციას“, მიზანშეწონილია, აღნიშნული კოდექსის მიხედვით ტერმინის „ურბანული აგლომერაცია“ გამოყენება (იხ: კოდექსის თავი 3. პუნქტი ა));

- სგშ-ის ანგარიში მითითებული უნდა იქნას შემუშავების პროცესში გამოყენებული მასალების, მათ შორის, ლიტერატურული წყაროების, კანონების, კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების და სხვა მასალების შესახებ, რომლებიც შეხებაშია ან/და ასახავენ დოკუმენტებში წარმოდგენილ საკითხებს. ამასთანავე, დოკუმენტების მნიშვნელობიდან გამომდინარე და მათ ტექსტუალურ ნაწილში გამოყენებული ურბანული, ტექნიკური, გარემოსდაცვითი თუ სხვა სახის ტერმინების და მათი მნიშვნელობის გათვალისწინებით, აუცილებელია წარმოდგენილ დოკუმენტში გამოყენებული ტერმინების განმარტებითი ნაწილის დამატება;
- სგშ-ის ანგარიშში განხილული უნდა იყოს საცხოვრებელი უბნების მშენებლობის პერიოდში ატმოსფერულ ჰაერში მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევით გამოწვეული უარყოფითი ზემოქმედების შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებები, მაგალითად მშენებლობის პროცესში წარმოქმნილი მტვრისგან დამცავი საშუალებების გამოყენება და სამშენებლო მასალის ე.წ. სველი მეთოდით დამუშავება;
- ახალი სატრანსპორტო კავშირებისა და შემოვლითი გზის შექმნით გამოწვეული გარემოზე უარყოფითი ზეგავლენის შემარბილებელ ღონისძიებად განხილულ იქნას გზების გასწვრივ ადგილობრივი გავრცელების სახეობის ხეების დარგვა და შემდგომი მოვლა-პატრონობის ღონისძიებები;
- სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშში სათანადოდ უნდა იყოს წარმოდგენილი ინფორმაცია პროექტის განხორციელების მთლიან არეალში არსებული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებსა და კულტურულ ფასეულობებზე პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედების გამოვლენის, შესწავლისა და შედეგების სათანადო აღწერა/შეფასების შესახებ. ასევე, საჭიროა დაზუსტდეს კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლების ჩამონათვალი (წარმოდგენილ ნუსხაში რამდენიმეს მოცემულ ეტაპზე არ აქვს სტატუსი) და ახალგამოვლენილ, მემკვიდრეობის მხრივ ღირებულ ობიექტებზე მომზადდეს შესაბამისი საადრიცხო დოკუმენტაცია, რათა საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულმა სააგენტომ შეძლოს მათთვის კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლის სტატუსის მინიჭების საკითხის განხილვა;
- სკოპინგის განცხადებით არ ირკვევა გენერალური გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების საანგარიშო პერიოდი.

დასკვნითი ნაწილი:

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს მიერ ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმის სგშ-ის ანგარიში სავალდებულოა მომზადდეს სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის შესაბამისად.